

Handläggare
Jens Westlund
Telefon: 08-508-33 754

Till
Utbildningsnämnden
2017-04-06

Reviderade riktlinjer för omsorg på obekvämt arbetstid i Stockholms stad

Förvaltningens förslag till beslut

Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag till reviderade riktlinjer för omsorg på obekvämt arbetstid i Stockholm stad och överlämnar dem till kommunstyrelsen.

Tony Mufic
Utbildningsdirektör

Marianne Natéus
Avdelningschef

Sammanfattning

I kommunfullmäktiges budget för 2017 anges att befintliga riktlinjer för omsorg på obekvämt arbetstid ska uppdateras i enlighet med stadens nya ersättningsmodell.

Utbildningsnämnden har från och med den 1 januari 2017 ansvar för ansökningar och bedömningar av omsorg på obekvämt arbetstid. Omsorg på obekvämt arbetstid ska fullt ut finansieras av ett årligt anslag som tilldelas utbildningsnämnden.

Förslaget till reviderade riktlinjer innehåller förtydliganden gällande utbildningsnämndens ansvar för hanteringen av ansökningar och bedömning av ansökningar samt stadsdelsnämndernas ansvar för att placera och tillhandahålla omsorgen för förskolebarn. För elever i fritidshem och fritidsklubb har utbildningsnämnden motsvarande ansvar att placera och tillhandahålla omsorg på obekvämt arbetstid.

Bakgrund/Ärendet

I 25 kap. 5 § skollagen (2010:800) anges att kommuner ska sträva efter att erbjuda omsorg för barn under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds med hänsyn till föräldrarnas förvärvsarbete och familjens situation i övrigt.

En huvudman ska ansvara för att verksamheten uppfyller de krav som följer av lagar och andra föreskrifter som är tillämpliga för verksamheten (25 kap. 6 och 7 §§ skollagen).

För att skapa en likvärdighet och förbättra omsorgen på obekvämt arbetstid beslutade kommunfullmäktige i oktober 2015 om övergripande riktlinjer. De viktigaste regleringarna i de riktlinjer som antogs i oktober 2015 innebar att:

- att även elever inskrivna i ”fritidsklubb”, det vill säga elever från 10 år till och med vårterminen då eleven fyller 13 år, inkluderas i verksamhetsformen
- att barn och elever som inte var inskrivna på förskola eller fritidshem har möjlighet att söka omsorgen
- att omsorg på obekvämt arbetstid i första hand ska ges i befintliga verksamhetslokaler
- att omsorg i hemmet endast ska erbjudas på grund av särskilda skäl
- att nämnderna ska samverka för att skapa ett utbud av verksamheter som är anpassad efter efterfrågan.

För att ytterligare utveckla och förbättra stadens omsorg på obekvämt arbetstid beslutade kommunfullmäktige i oktober 2015 att kommunstyrelsen skulle se över stadens ersättningsmodell för omsorg på obekvämt arbetstid och föreslå eventuella förändringar till kommunfullmäktiges budget för 2017. Ett viktigt skäl till detta var att ersättningsystemet inte var kostnadsneutralt mellan fristående anordnare och egen regi. Kostnaderna för omsorg på obekvämt arbetstid hade också ökat bland annat beroende på att staden inte hade någon fastställd ersättningsmodell. Det innebar att fristående utförare fick ersättning utifrån deras faktiska kostnader för att tillhandahålla omsorgen.

Under 2016 utredde kommunstyrelsen en ny ersättningsmodell för omsorg på obekvämt arbetstid och föreslog en prismodell där kostnaden för verksamheten gentemot utförarna fastslås i en fast prismodell med ersättning per timme som är lika oavsett regiform. Kommunfullmäktige antog den nya ersättningsmodellen i december 2016 i samband med beslut om budget för 2017. Beslutet innebar också att utbildningsnämnden fick ansvaret för ansökningar och bedömningar av omsorg på obekvämt arbetstid från och med den 1 januari 2017.

Verksamhetens totala kostnader ska finansieras via ett årligt anslag till utbildningsnämnden och inte som tidigare inom ramen för förskole- och fritidshemsschablonen eller den socioekonomiska ersättningen. Vidare innebar beslutet att föräldraavgiften för omsorg på obekvämt arbetstid ska utgå från maxtaxans högsta avgiftsnivå för heltid i förskoleverksamhet.

Kommunfullmäktiges beslut om en ny ersättningsmodell innebär att omsorg på obekväm arbetstid huvudsakligen ska erbjudas i befintliga verksamhetslokaler med en grundbemanning på minst två personal. Nämnderna ska sträva efter att skapa gemensamma verksamheter på strategiska platser i staden för att underlätta planering och bemanning.

I dagsläget är det cirka 180 förskole- och fritidshemsbarn som får barnomsorg på obekväm arbetstid. Deras scheman och vistelsetider är oregelbundna. Därför måste stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden sträva efter att skapa gemensamma verksamheter på strategiska platser i staden för att underlätta planering och bemanning.

Utbildningsnämnden är tillsynsmyndighet för omsorg på obekväm arbetstid som bedrivs i enskild regi.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom förskoleavdelningen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

De reviderade riktlinjerna har tagits fram utifrån den nya ersättningsmodell som antagits och de förändringar som gjordes i samband med detta..

Förslaget till reviderade riktlinjer innehåller förtydliganden gällande utbildningsnämndens ansvar för hanteringen av ansökningar och bedömning av ansökningar samt stadsdelsnämndernas ansvar för att placera och tillhandahålla omsorg på obekväm arbetstid för förskolebarn. För elever i fritidshem och fritidsklubb har utbildningsnämnden motsvarande ansvar att placera och tillhandahålla omsorg på obekväm arbetstid.

Därutöver har skrivningar om den nya ersättningsmodellen och föräldraavgifter lagts till i enlighet med kommunfullmäktiges beslut i budget för 2017.

I förslaget till reviderade riktlinjer framgår också att enskilda huvudmän som vill bedriva omsorg på obekväm arbetstid ansöker om detta hos utbildningsnämnden. Utbildningsförvaltningen kommer under våren 2017 att ta fram riktlinjer för att fristående anordnare ska kunna ansöka om rätt till bidrag enligt skollagens 25 kapitel 16 §.

Konkreta förslag som skiljer sig mot dagens riktlinjer:

- En grundbemanning på minst två personal ska enligt stadens ersättningsmodell finnas vid omsorg på obekvämt arbetstid.
- Avsteg från grundbemanningen kan göras för de barn som beviljas omsorg på obekvämt arbetstid i hemmet.
- Verksamheten ska ha personal med en sådan utbildning eller erfarenhet att barnets behov av omsorg och en god pedagogisk verksamhet kan tillgodoses.
- Utbildningsnämnden är ansvarig för att utreda och besluta om omsorg på obekvämt arbetstid oavsett i vilken verksamhet barnet är inskrivet.
- Vårdnadshavare ansöker om omsorg på obekvämt arbetstid via e-tjänsten Min omsorg.
- Det är den stadsdelsnämnd i vilken barnet är folkbokfört som ansvarar för att placera barnet i verksamhet. För elever i grundskolan är det utbildningsnämnden som ansvarar för placering av barnet i verksamhet.
- Nämnderna ska sträva efter att skapa gemensamma verksamheter på strategiska platser i staden för att underlätta planering och bemanning.
- Om vårdnadshavare önskar placering dagtid på den förskola/fritidshem där de har sin omsorg på obekvämt arbetstid kan avsteg från turordningen göras vid placering enligt gällande regler för intagning av plats.
- Föräldraavgiften för barn i omsorg på obekvämt arbetstid utgår från samma avgiftsnivåer som maxtaxa för heltid i förskole- och fritidshemsverksamheten. Detta gäller oavsett hur många timmar barnet går i omsorg på obekvämt arbetstid. Avgiften för omsorg på obekvämt arbetstid omfattas av syskonrabatt enligt maxtaxan.
- För barn som har deltidsvistelse i förskola/pedagogisk omsorg dagtid och omsorg på obekvämt arbetstid höjs föräldraavgiften till heltidsavgift.
- För barn som endast vistas i omsorg på obekvämt arbetstid betalas heltidsavgift enligt maxtaxan.

- Efter ansökan och prövning får utbildningsnämnden lämna bidrag till enskilda huvudmän som vill bedriva omsorg på obekvämt arbetstid om kommunen tillförsäkrats insyn i verksamheten (25 kap. 16 § skollagen).

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner förvaltningens förslag till reviderade riktlinjer för omsorg på obekvämt arbetstid i Stockholms stad och överlämnar dem till kommunstyrelsen.

Bilaga

Förslag till reviderade riktlinjer för omsorg på obekvämt arbetstid i Stockholms stad.